

Медицински/зубни третман за особе које не могу да дају пристанак

Одговорна особа

Зашто је давање пристанка важно?

Регистровани доктори и зубари (доктори) не могу да лече пацијенте без њиховог званичног пристанка на лечење ('пристанак').

Особа старија од 18 година може да пристане на лечење ако разуме информације које даје доктор о предложеном лечењу, тако да на основу тога доноси одлуку. Ако особа нема ту способност да разуме, онда друга особа мора да донесе одлуку у њено име.

Када пристанак није потребан?

Пристанак није потребан за случај хитне медицинске или зубарске интервенције када третман треба:

- да спаси живот
- да спречи озбиљно угрожавање здравља
- да спречи тегобе због јаких болова или узнемирености.

Пристанак такође није потребан за мањи третман као:

- преглед уста (визуалан)
- пружање прве помоћи
- давање преписаног лека у препорученим дозама

Одговорна особа

Ако пацијент није у стању да да пристанак за своје лечење, доктор може да добије пристанак од 'одговорне особе'.

Ко може да буде 'одговорна особа'?

Закон (*Guardianship and Administration Act 1986*) обезбеђује следећи списак са детаљима по доле наведеном редоследу, ко може бити одговорна особа. Особа мора бити на располагању и вољна да доноси одлуке о медицинским и зубним третманима/лечењу – у име пацијента:

1. Агент кога је поставио пацијент давањем трајног пуномоћја (медицински третман/лечење)
2. Особа постављена од трибунала (Victorian Civil and Administrative Tribunal, VCAT) да доноси одлуке о предложеном лечењу
3. Старатељ кога је поставио VCAT да доноси одлуке у вези медицинског/зубног третмана
4. Трајни старатељ постављен од пацијента да доноси одлуке у вези медицинског/зубног третмана
5. Особа коју је пацијент у писменој форми одредио да доноси одлуке о медицинском/зубном третману укључујући предложено лечење
6. Брачни друг или партнер који живи заједно с пацијентом
7. Главни неговатељ, укључујући неговатеље који примaju Centrelink уплате за неговатеља (Centrelink Carer's payment), али искључујући плаћене неговатеље или службе које обезбеђују услуге
8. Најближи од родбине, старији од 18 година, по следећем редоследу:

- a. син или ћерка
- b. отац или мајка
- c. брат или сестра, (укључујући по усвојењу и полубраћу/полусестре)
- d. деда или баба
- e. унук или унука
- f. ујак или тетка
- g. братанац или братаница

Напомена: Када се ради о две особе истог колена (нпр. брат и сестра) старија особа ће бити 'одговорна особа'.

Када може 'одговорна особа' да доноси одлуке?

Одговорна особа даје пристанак када пацијент није у стању да то учини зато што не може да разуме природу и ефекте предложеног лечења, или не може да комуницира по питању пристанка.

Одговорности које има 'одговорна особа'

Одговорна особа мора да доноси одлуке које су у најбољем интересу пацијента. То значи да мора да има у виду следеће:

- Жеље пацијента
- Жеље породице пацијента
- Какав је предложени третман/лечење

- Да ли има ризика
- Да ли постоји алтернативни третман/лечење
- Које су могуће последице ако се третман/лечење не предузме

Где може одговорна особа да добије савет?

Одговорна особа може да контактира ОРА саветодавну службу (Advice Service) на 1300 309 337. Такође може да се пријави VCAT-у да добије савете о било каквом предложеном лечењу и зубном третману, или у вези са коришћењем овлашћења.

Шта се дешава када 'одговорна особа' одбија да обезбеди пристанак?

Доктор не може да пружи потребан третман ако одговорна особа не даје пристанак.

Али ако доктор верује да је третман/лечење у најбољем интересу пацијента и жели да пружи лечење, у року од 3 дана од одбијања пристанка он мора да достави обавештење одговорној особи и ОРА служби. Обавештењем се ставља на знање одговорној особи да може да се пријави трибуналу (VCAT) ако жели да спречи лечење.

Ако одговорна особа ништа не уради, доктор може да обезбеђује лечење. Ако се одговорна особа пријави трибуналу (VCAT), мора да објасни разлоге за противљење лечењу. Трибунал (VCAT) ће онда одлучити да ли се лечење може спроводити.

Одлуке које 'одговорна особа' не може да доноси

Постоје извесна ограничења у вези са овлашћењем одговорне особе за давање пристанка.

Ако је вероватно да ће пацијент бити у стању да пристане на третман/лечење у разумном временском периоду, одговорна особа обезбеђује пристанак за лечење само:

- ако би пропуштање третмана/лечења довело до знатног погоршања здравственог стања
- ако третман/лечење није против жеље пацијента.

Одговорна особа не може да обезбеди пристанак кад су у питању следећи специјални захвати:

- они за које је могуће да доведу до неплодности
- прекид трудноће
- узимање ткива за пресађивање.

Пре него што може да се обави било који од ових специјалних захвата, треба да се поднесе молба трибуналу (VCAT) за доношење одлуке.

Одговорна особа не може према закону (*Medical Treatment Act 1988*) да у име пацијента одбије лечење. Погледај ОРА информативни памфлет ('Одбијање медицинског третмана/лечења') за више информација.

Одговорна особа можда неће моћи да доноси одлуке када је одрасла особа на недобровољном лечењу, према закону '*Mental Health Act 1986*', и не може да да пристанак за непсихијатријско лечење. За такве ситуације закон (*Mental Health Act*) обезбеђује списак особа које могу да обезбеде пристанак, према следећем редоследу:

1. Агент кога је поставио пацијент давањем трајног пуномоћја (медицински третман/лечење)
2. Особа коју је поставио трибунал да доноси одлуке о предложеном лечењу
3. Старатељ кога је поставио VCAT да доноси одлуке о медицинском/зубном третману
4. Трајни старатељ кога је поставио пацијент да доноси одлуке о медицинском/зубном третману
5. Овлашћени психијатар.

Шта се дешава ако нема 'одговорне особе'?

Ако доктор верује да је лечење у најбољем интересу пацијента али нема одговорне особе или не могу да је нађу, доктор може да лечи пацијента. Доктор мора прво да поднесе формулар (према закону: Section 42K of the Guardianship and Administration Act) ОРА служби. У формулару треба да се изнесе следеће:

- предложени третман/лечење
- зашто доктор верује да је третман/лечење у најбољем интересу пацијента
- шта је предузето да се пронађе одговорна особа.

Ако су законом прописани услови испуњени, може да се предузме лечење. За формулар (Section 42K forms), посетите www.publicadvocate.vic.gov.au или позовите саветодавну службу (OPA Advice Service) на 1300 309 337.